EUROPEISKA KOMMISSIONEN

Bryssel den 5.5.2011
KOM(2011) 249 slutlig

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET

Rapport om halvtidsutvärderingen av programmet ”Grundläggande rättigheter och medborgarskap” 2007–2013

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INLEDNING 2
Programmet 2
Typer av verksamhet som får stöd 3
Genomförandet av programmet 4
Halvtidsutvärdering 7
Programmets relevans 7
Programmets verkan 9
Programmets effektivitet 10
Programmets hållbarhet 11
Rekommendationer 12
Bättre fokus på EU:s politiska prioriteringar 12
Inriktning på projekt med en tydlig europeisk dimension 12
Balans mellan programdeltagarna 12
Effektivare programförvaltning 13
Bättre spridning och utnyttjande av resultat 13
Slutsatser 14

INLEDNING

I detta dokument presenteras de främsta resultaten och rekommendationerna från halvtidsutvärderingen av programmet ”Grundläggande rättigheter och medborgarskap” 2007–2013, tillsammans med kommissionens slutsatser.

PROGRAMMET

Det särskilda programmet ”Grundläggande rättigheter och medborgarskap” inrättades genom rådets beslut 2007/252/EG av den 19 april 2007 för perioden 2007–2013 som en del av det allmänna programmet ”Grundläggande rättigheter och rättvisa”.

Allmänna mål:

1. Programmet har följande allmänna mål:

   a) Främja utvecklingen av ett europeiskt samhälle grundat på respekt för de grundläggande rättigheterna, såsom de erkänns i artikel 6.2 i fördraget om Europeiska unionen inklusive de rättigheter som följer av unionsmedborgarskap.

   b) Stärka det civila samhället och uppmuntra en öppen, genomblickbar och regelbunden dialog om grundläggande rättigheter.

   c) Bekämpa rasism, främlingsfientlighet och antisemitism och främja en större interreligiös och interkulturell förståelse samt ökad tolerans inom hela Europeiska unionen.

   d) Förbättra kontakterna, utbytet av information och arbetet i nätverk mellan rättsliga och administrativa myndigheter och rättstillämpare, bl.a. genom stöd till rättslig utbildning, för att sådana myndigheter och rättstillämpare ska nå en bättre förståelse sinsemellan.

2. De allmänna målen för programmet kompletterar målen för Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter, som inrättades genom förordning (EG) nr 168/2007.

3. De allmänna målen för programmet ska bidra till utvecklingen och genomförandet av en gemenskapspolitik som till fullo överensstämmer med de grundläggande rättigheterna.

Särskilda mål:

1. Programmet har följande särskilda mål:

   a) Främja de grundläggande rättigheterna såsom de erkänns i artikel 6.2 i fördraget om Europeiska unionen och informera alla människor om deras rättigheter, inklusive de rättigheter som följer av medborgarskap i unionen, så att unionsmedborgarna uppmuntras att delta aktivt i unionens demokratiska liv.

b) Vid behov granska respekten för särskilda grundläggande rättigheter i Europeiska unionen och dess medlemsstater i samband med genomförandet av gemenskapslagstiftningen, samt i samband härmed inhämta synpunkter om särskilda frågor som rör grundläggande rättigheter.

c) Stödja icke-statliga organisationer och andra organ som tillhör det civila samhället för att stärka deras förmåga att delta aktivt i arbetet med att främja de grundläggande rättigheterna, rättsstatsprincipen och demokratin.

d) Skapa relevanta strukturer för att främja en interreligiös och mångkulturell dialog på EU-nivå.

TYPER AV VERKSAMHET SOM FÅR STÖD

För att uppfylla de allmänna och särskilda målen stöder programmet följande fyra typer av åtgärder:

a) Särskilda åtgärder som vidtas av kommissionen, till exempel studier och forskning; opinionsundersökningar o.d.; fastställande av indikatorer och gemensamma metoder; insamling, bearbetning och spridning av uppgifter och statistik; seminarier, konferenser och expertsammanträden, offentliga kampanjer och evenemang; utarbetande och spridning av informationsmaterial; stöd till och administrering av nätverk av nationella experter samt analyser, övervakning och utvärdering.

b) Särskilda gränsöverskridande projekt av gemenskapsintresse som lagts fram av en myndighet eller annat organ från en medlemsstat, en internationell eller en icke-statlig organisation, och som åtminstone omfattar minst två medlemsstater eller åtminstone en medlemsstat och en annan stat som antingen kan vara ett anslutande land eller ett kandidatland, i enlighet med de villkor som anges i de årliga arbetsprogrammen.

c) Stöd till verksamhet inom organisationer eller andra organ som arbetar med mål av allmänt europeiskt intresse, i överensstämmelse med de allmänna målen för programmet och i enlighet med de villkor som anges i de årliga arbetsprogrammen.

d) Bidrag till driftskostnaderna för att samfinansiera utgifter för det permanenta arbetsprogrammet för sammanslutningen av de europeiska författningsdomstolarna och sammanslutningen av de högsta förvaltningsdomstolarna i Europeiska unionen, som upprätthåller vissa databaser med en samling av nationella domar från hela Europa som rör genomförandet av gemenskapslagstiftningen, när dessa utgifter hänför sig till uppfyllande av ett mål av allmänt europeiskt intresse, i syfte att främja utbyte av åsikter och erfarenheter i frågor som rör rättspraxis, hur medlemmarna är organiserade och arbetar i sina dömande och/eller rådgivande funktioner med avseende på gemenskapsrätten.

GENOMFÖRANDET AV PROGRAMMET

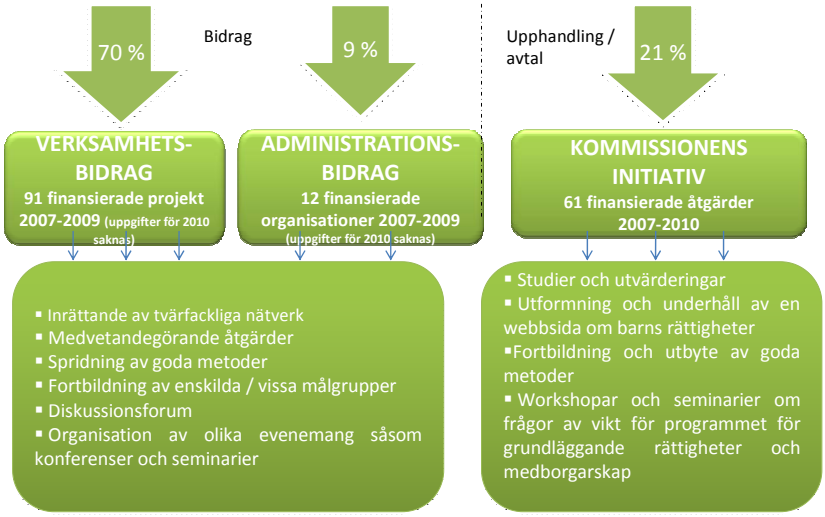
Programmet omfattar EU:s 27 medlemsstater. I princip är programmet öppet för deltagare från tredjeland, till exempel anslutande länder, kandidatländer och länder på västra Balkan som deltar i stabiliserings- och associeringsprocessen. Dessa har dock inte utnyttjat möjligheten att delta.

Programmet förvaltas centralt av Europeiska kommissionen och har en budget på 95,2 miljoner euro för perioden 2007–2013, som fördelas på följande årliga anslag i miljoner euro:

TOTALBELOPP FÖR 2007-2013: 95,2 MILJONER EURO						
2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10,60	12,00	14,20	13,80	13,80	15,30	15,50

Budgeten distribueras så att i snitt 70 procent av anslagen varje år går till verksamhetsbidrag, 9 procent går till administrationsbidrag och 21 procent går till kommissionens initiativ.

TILLGÄNGLIG BUDGET FÖR PERIODEN 2007–2010

Sedan 2007 har kommissionen offentliggjort tre förslagsinfordringar för verksamhetsbidrag och fyra förslagsinfordringar för administrationsbidrag. Kommissionen har vidare finansierat 61 egna initiativ med hjälp av offentlig upphandling.

VERKSAMHETSBIDRAG

Kommissionens förslagsinfordringar fick stort gensvar. Den omgång som avsåg verksamhetsbidrag ledde till att kommissionen fick in sammanlagt 415 förslag från deltagare som i allmänhet bestod av 4,5 olika organisationer i minst två EU-länder. Av dessa har kommissionen beviljat sammanlagt 93 multilaterala projekt finansiering med i genomsnitt 341 000 euro per projekt och en genomsnittlig löptid på 21 månader.

ADMINISTRATIONSBIDRAG

Enligt artikel 4 c i beslutet om att inrätta programmet har kommissionen samfinansierat de årliga arbetsprogrammen för åtta icke-statliga organisationer eller andra organ som arbetar med mål av allmänt europeiskt intresse, i överensstämmelse med de allmänna målen för programmet, däribland följande:

Det europeiska nätet för barnombudsmän (ENOC)

Fair Trials International

Den portugisiska frivilligorganisationen Jesuit Refugee Service

Föreningen för europeiska förvaltningsdomare (Association of European Administrative Judges)

Två sammanslutningar nämns i programmets rättsliga grund och de kan få verksamhetsbidrag för att samfinansiera sina ständiga arbetsprogram:

1. Sammanslutningen av de högsta förvaltningsdomstolarna i Europeiska unionen

Den här sammanslutningen ska främja debatt och erfarenhetsutbyte om rättspraxis, organisation och arbetsmetoder bland medlemmarna i samband med juridisk verksamhet eller rådgivning, i synnerhet med avseende på EG-rätten. Sammanslutningen har inrättat en databas som huvudsakligen omfattar sådana domar, råd och undersökningar från medlemmarna som är av relevans för sammanslutningen, rapporter och slutsatser från sammanslutningens möten och annan användbar information.

2. De europeiska författningsdomstolarnas konferens

Hittills (2011) har konferensen ännu inte ansökt om de administrationsbidrag som nämns i programmets rättsliga grund.

KOMMISSIONENS ÅTGÄRDER

Mellan 2007 och 2010 inledde kommissionen 61 egna initiativ med hjälp av offentlig upphandling som finansierades via programmet. Till skillnad från bidragen finansieras dessa åtgärder helt och hållet via programmet och både resultaten och produkterna tillhör kommissionen.

De åtgärder som beviljats finansiering täcker många olika frågor, däribland följande:

- Medvetandegörande informationskampanjer om uppgiftsskydd, barnets rättigheter, rasism och främlingsfientlighet.

- Inrättande och underhåll av webbplatser. Insatser för barns rättigheter och konsulärt skydd.

- Undersökningar (tolv stycken) och forskning bland annat om följande:
    - Undersökning av utsikterna till ett gemensamt röstningssystem för val till Europaparlamentet, dubbla kandidaturer och ogiltiga röster.
    - En jämförande studie av medlemsstaternas lagstiftning och praxis i fråga om diplomatisk immunitet och konsulärt skydd.
    - En undersökning av hur medlemsstaternas lagstiftning och praxis hanterar brott som begåtts av totalitära regimer, i synnerhet med avseende på vilka metoder och instrument de berörda medlemsstaterna använder.
    - En undersökning av vilka praktiska hinder samkönade par stöter på när de flyttar inom EU.
    - En undersökning av nationell lagstiftning mot rasism, främlingsfientlighet och liknande frågor.
- Tre Eurobarometerundersökningar (om registeransvar och allmänheten, medvetenheten om unionsmedborgarskapet samt minnet av brott som begåtts av totalitära regimer).
- Konferenser, seminarier, möten o. dyl.

HALVTIDSUTVÄRDERING

Halvtidsutvärderingen genomfördes av kommissionen med hjälp av en extern uppdragstagare[1]. Uppdragstagaren gjorde en bred undersökning bland alla som direkt mottagit stöd i form av verksamhetsbidrag eller administrationsbidrag, och intervjuade programmets interna och externa aktörer.

De övergripande syftena och målen med utvärderingen var

a) att ge en **överblick** över resultaten efter programmets tre första år,

b) att ge en **bedömning** av de kvalitativa och kvantitativa aspekterna på genomförandet, med avseende på dess **relevans**, **verkan** och **effektivitet**,

c) att ge **rekommendationer** och vägledning för hur genomförandet kan förbättras under de år som återstår av programmet.

Utvärderingen gjordes under andra halvåret 2010 och bygger på uppgifter från 2007–2010[2]. I samband med utvärderingen gjordes en mycket detaljerad genomgång av programmets resultat och omfattande statistik om mottagarna.

HUVUDSAKLIGA SLUTSATSER

PROGRAMMETS RELEVANS

Programmet ”Grundläggande rättigheter och medborgarskap” är mycket relevant för de frågor som avses. Programmet har bidragit till att utveckla och stärka EU:s åtgärder på området med frihet, säkerhet och rättvisa och har i synnerhet uppfyllt behovet av att skydda de grundläggande rättigheterna och främja unionsmedborgarskapet.

Programmets målsättningar är relevanta för de behov, problem och frågor som det var avsett att hantera, och ger därmed ett sammanhållet intryck för externa mottagare, vilket framgår av enkäten. De årliga prioriteringarna i arbetsprogrammet gör det möjligt att ta hänsyn till och reagera på förändrade behov och nya politiska inriktningar i kommissionen. Ett exempel på detta är att insatser mot homofobi framgångsrikt kunde inarbetas i prioriteringarna. Programmet täcker dock ett mycket brett spektrum av frågor och politiska områden som även delvis berörs av andra EU-program. Därför är resultaten av de genomförda åtgärderna på vissa områden inte alltid så tydliga som de hade kunnat vara.

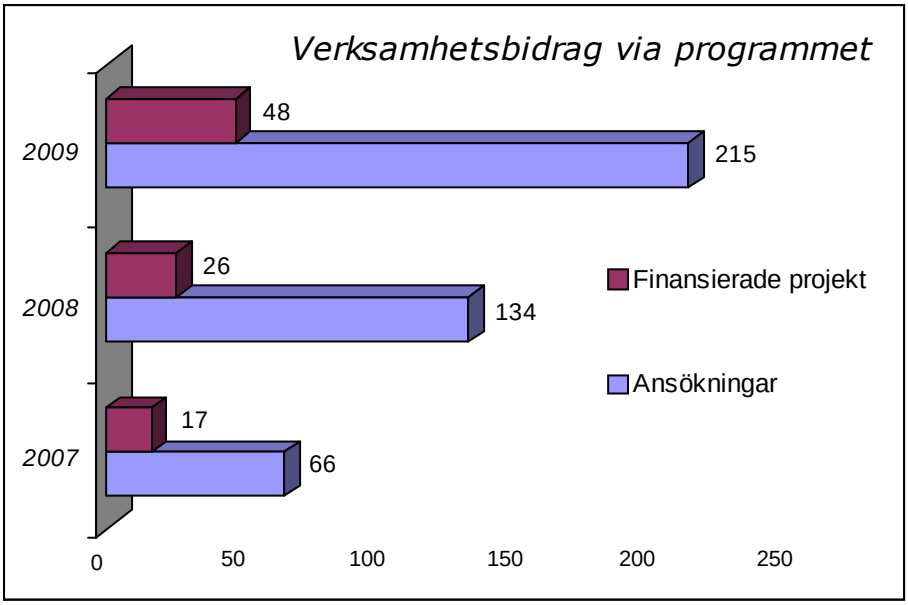
Detta har lett till en stadigt ökande skara ansökande och till konkurrens om de begränsade medel som anslås till verksamhetsbidrag. Antalet ansökningar har mer än tredubblats på tre år, från 66 förslag år 2007 till 215 förslag under år 2009–2010. Däremot har intresset för

---

1 European Policy Evaluation Consortium (EPEC) via GHK Consulting: www.ghkint.com.

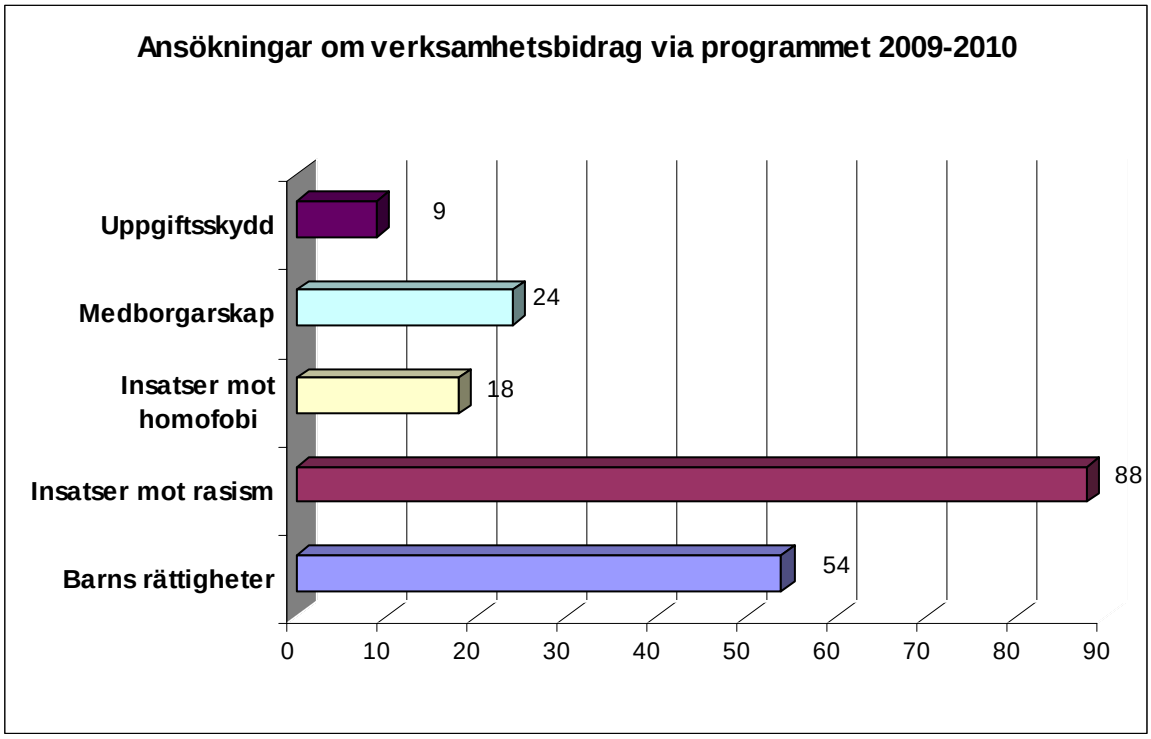
2 Verksamhetsbidrag: 18 projekt startade under 2008 (avslutade), 26 projekt startade under 2009 (halvvägs genomförda)
Administrationsbidrag: Tre under 2008, sju under 2009 och fem under 2010.
Kommissionens initiativ 2007–2009: 47 och 12 planerade för 2010.

administrationsbidrag varit måttligt, eftersom knappt 20 ansökningar kommit in under de fyra år som förslagsinfordringarna har offentliggjorts.

När det gäller programmets interna sammanhållning ligger de genomförda åtgärderna (finansierade projekt och särskilda insatser på kommissionens initiativ) klart i linje med programmets mål. Den verksamhet som genomförts (eller håller på att genomföras) i projekten är tydligt kopplad såväl till de årliga prioriteringarna i arbetsprogrammen som till programmets mer allmänna mål.

De insatser som finansierats (via direkta bidrag eller kommissionens initiativ) är dock fristående från varandra. Detta beror delvis på hur generaldirektoratet är organiserat eftersom kommissionens initiativ förvaltas och genomförs av tre olika politiska enheter, medan verksamhets- och administrationsbidragen förvaltas av en operativ och finansiell enhet. Ansökningarna om finansiering via verksamhetsbidrag på olika prioriterade områden avviker också från kommissionens initiativ på dessa områden. Kommissionens initiativ är jämnt fördelade mellan grundläggande rättigheter, uppgiftsskydd och medborgarskap, medan ansökningarna om finansiering till 82 % avser grundläggande rättigheter (rasism, barnets rättigheter och homofobi) och bara 12 % av ansökningarna avsåg medborgarskap och 5 % gällde uppgiftsskydd.

Även om det finns en tydlig koppling mellan de prioriterade frågorna och de projekt som finansierats finns det utrymme för att förbättra resultatanvändningen och utnyttjandet av de genomförda verksamheterna i politikutvecklingen. Det finns inga formella metoder för att se till att resultaten av verksamhets- och administrationsbidragen vidarebefordras till de politiska enheterna eller andra aktörer som deltar i utformningen av politiken, och spridningen av resultaten sker informellt från fall till fall.

Flera faktorer visar på att de åtgärder som finansierats via programmet har ett europeiskt mervärde. EU-bidragen anses framför allt avgörande för att kunna genomföra verksamheterna och den europeiska dimensionen på projekten brukar göra det lättare att sprida resultaten. Att projekten omfattar deltagare från olika medlemsstater ger också fördelar när det gäller innovation och utbyte av goda metoder och förstärker dessutom verkningskraften. Många av de metoder som utvecklats och projektresultaten kan också användas i andra länder, med smärre justeringar.

PROGRAMMETS VERKAN

Vid halvtidsutvärderingen är det alltför tidigt för några omfattande slutsatser om huruvida programmet uppfyller målen. Programmets struktur, olika prioriteringar och breda tematik, olika målgrupper och aktörer gör det också svårt att fastställa meningsfulla och användbara indikatorer och att få fram tydliga uppgifter.

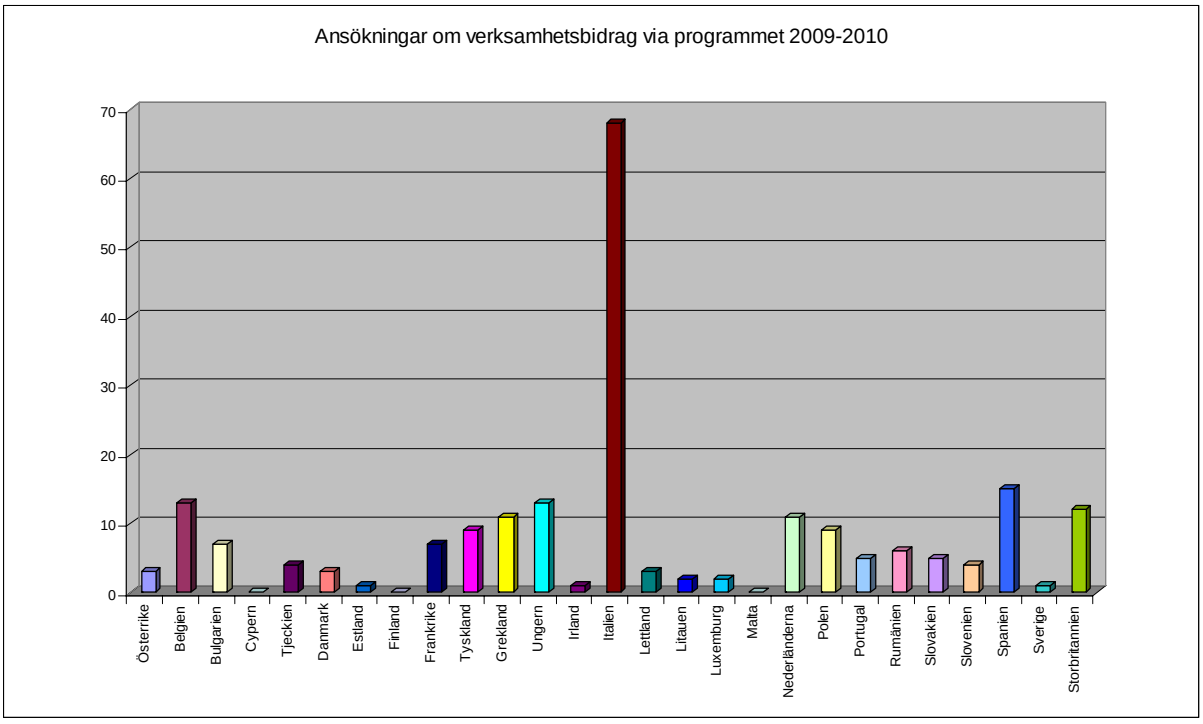
Men utvärderingen visar icke desto mindre att både de projekt som finansierats och kommissionens initiativ klart följer programmets målsättningar och prioriteringar. Ett problem med att nå programmets mål beror på att den tillgängliga finansieringen är begränsad, i synnerhet i ett europeiskt perspektiv. Eftersom den högsta gränsen satts på 1 000 000 euro för tvååriga projekt med i genomsnitt fyra deltagare ger detta en högsta tillåten finansiering på strax över 125 000 euro per år och deltagare, något som i allmänhet inte ger

projekten möjlighet att utvidgas till ett bredare partnerskap med en verklig europeisk dimension och mervärde.

Men på det stora hela ansåg mottagarna att det inte fanns några allvarliga hinder för att gå vidare med genomförandet av verksamheten. Finansieringsnivån på högst 80 % ansågs lämplig, liksom den allmänna utformningen av sådana saker som löptid och krav på partnerskap för verksamhetsbidragen. När det gäller administrationsbidragen ansåg vissa mottagare att verkningsgraden skulle vinna på en långsiktigare finansiering än det nuvarande årliga arbetssättet.

Urvalskriterierna för finansiering av projekt har visat sig vara effektiva för att främja samarbete mellan de deltagande länderna. Inriktningen på balanserade partnerskap och en jämlik fördelning av ansvaret och deltagandet i projektet, som också främjas genom en balanserad distribuering av medlen, har lett till en hälsosam gemensam förvaltning av projekten och en god grogrund för att upprätta och utbyta goda metoder.

Dessa positiva resultat visar tydligt att projekten både fördjupat befintligt samarbete mellan deltagarna och skapat nya partnerskap. En svaghet som kan behöva åtgärdas är att vissa länder är överrepresenterade (över en tredjedel av de inkomna förslagen i 2009-2010 års ansökningsomgång kom från Italien) och avsaknaden av andra deltagande länder.

PROGRAMMETS EFFEKTIVITET

Kommissionens beviljade finansiering av verksamhetsbidragen ligger nära de gränser som sattes i budgetförordningen. För administrationsbidragen ligger tröskeln mycket lägre, inte minst därför att varje organisation kan få högst 300 000 euro. Eftersom en stor andel av mottagarna är icke-statliga organisationer får de allt svårare att ordna samfinansiering från annat håll, mot bakgrund av den finansiella krisens återverkningar på nationella resurser för den här typen av verksamhet och organisationer.

De mottagare som deltog i enkäten ansåg att kommissionen hade en lämplig allmän förvaltningskapacitet, liksom vägledning och återrapportering. Programmets snabbt ökande popularitet och framgångar (ansökningarna mer än tredubblades mellan 2007 och 2010) har dock överbelastat kommissionens personal och gjort det allt svårare att sköta vissa viktiga frågor, till exempel att nära följa projekten under hela löptiden. Därför har man inte heller fullt ut kunnat genomföra möjligheterna att likforma de verksamheter som programmet finansierar i vertikal riktning och inte heller att sprida resultaten för att stärka de politiska områdena.

Effektiviteten i genomförandet, i synnerhet med avseende på urvalsförfarandena, har förändrats väsentligt och övergången från pappersansökningar till det elektroniska ansökningsprogrammet Priamos förenklade väsentligt den inledande etappen. Mottagarna anser dock att de många dokument som ska lämnas in i samband med ansökan och de långa utvärderingsförfarandena som följer är väsentliga hinder. Också kravet på att sammankalla en kommitté efter urvalet bedömdes som en intern orsak till tidsåtgången från det att ansökan lämnats in till dess att medlen slutligen kan beviljas.

Mottagarna upplever att en effektiv projektförvaltning försvåras av de komplicerade budgetkraven som ställts i den senaste omgången av bidrag med flera mottagare och kraven på omfattande ekonomisk redovisning. Vissa aktörer ansåg att både de krav på samfinansiering som ställs på mottagarna och kraven på partnerskap med en europeisk dimension hindrar arbetet. Såsom de finansierade verksamheterna antyder har största delen av fondens verksamhetsbidrag och administrationsbidrag gått till personalkostnader, kostnader för konferenser, seminarier, publikationer och andra åtgärder för att offentliggöra verksamheten för målgrupperna, samt till andra direkta kostnader. Av de sammanlagda verksamhetsbidragen gick 88 % till verksamheter inriktade på målgrupperna och 86 % av administrationsbidragen avsåg dessa kostnadskategorier. Verksamhetsbidragen finansierar i allmänhet spridning, konferenser och seminarier medan administrationsbidragen ägnas åt de jämförelsevis högre personalkostnaderna.

PROGRAMMETS HÅLLBARHET

Mottagarna av verksamhets- och administrationsbidrag är beroende av kommissionens finansiering för att kunna genomföra verksamheten och nå en konkret effekt. Ytterligare finansiering behövs också för att fullt ut nå målen, i synnerhet på längre sikt. I vissa fall har de organisationer som beviljats finansiering från programmet åstadkommit detta genom att lämna in flera på varandra följande ansökningar, men detta hör till undantagen.

Många mottagare gör stora ansträngningar för att uppbåda ytterligare finansiering av verksamheten men eftersom bara några få lyckas sker samfinansieringen ofta via organisationens egna medel.

Det finns tecken på att en del av den verksamhet som genomförts kan få varaktiga effekter även utan ytterligare medel, eftersom verksamheten fungerar även utanför projektet. De resultat som tyder på detta är till exempel de utbildningshandledningar, verktygslådor och metodbeskrivningar som används även efter det att projektet upphört. Ett annat tecken på programresultatens hållbarhet är att de partnerskap som inrättas i samband med bidragen ofta består och blir stabila. Ibland har partnerskapen fördjupats ytterligare eller rentav permanentats i formella eller informella nätverk som troligen kommer att fortsätta att bedriva verksamhet tillsammans.

Sådan verksamhet fortsätter troligen i ny regi, även om ambitionsnivån inte nödvändigtvis blir lika hög i fortsättningen. Målgruppernas behov utvecklas och andra metoder kan vara lämpligare, istället för att driva samma typ av verksamhet vidare.

REKOMMENDATIONER

Med hänsyn till de frågor som kom upp i samband med utvärderingen av programmet planerar kommissionen följande åtgärder för att öka programmets verkan och förbättra genomförandet:

BÄTTRE FOKUS PÅ EU:S POLITISKA PRIORITERINGAR

Alla tillfrågade aktörer framhöll programmets relevans, men dess verkan har delvis begränsats av att medlen splittrats på många olika prioriteringar. Programmets verkan kan därför öka och dess relevans förtydligas om man begränsar programmets räckvidd. Antalet årliga prioriteringar skulle kunna harmoniseras och minskas.

Inför nästa programomgång bör man även överväga att inrikta programmets finansiering på att stärka politikområdena för grundläggande rättigheter, uppgiftsskydd och unionsmedborgarskap. Tillsammans med lämpligt stöd för att utveckla kommissionens initiativ skulle detta ge bättre genomslagskraft åt de åtgärder som utvecklats och undvika överlappning med befintliga program vid andra generaldirektorat som har mycket större anslag för denna typ av direktfinansiering.

INRIKTNING PÅ PROJEKT MED EN TYDLIG EUROPEISK DIMENSION

Under programmets första finansieringsår främjade man med stor framgång multilaterala partnerskap med många aktörer som i vissa fall även omfattade medlemsstaterna. Tillvägagångssättet hade den nackdelen att många mottagare bara fick begränsade medel, vilket försvagar möjligheterna att uppnå omfattande effekter av den verksamhet som finansieras.

För att öka programmets verkan bör därför den begränsade finansieringen koncentreras på projekt med en tydligare europeisk dimension. Mer finansiering till storskaliga projekt skulle öka programmets synlighet och ge projekten en verkan som går utöver den lokala eller regionala nivån, eftersom projekten skulle vara bredare, mer välutformade, med ett tydligare europeiskt mervärde och därmed även få en bättre hållbarhet.

I samma anda kommer kommissionen att utreda om administrationsbidragen bidrar till programmets mål i sådan grad att dessa bidrag bör behållas, trots att ansökningarna varit få och denna typ av finansiering bara i begränsad mån ger programmet och dess mål synlighet.

BALANS MELLAN PROGRAMDELTAGARNA

Bland programdeltagarna dominerar ofta vissa medlemsstater medan andra, till exempel de tolv nyaste medlemsstaterna, både direkt och indirekt är underrepresenterade.

För att ta itu med detta kommer kommissionen att rikta sina informationskampanjer till organisationer i dessa medlemsstater och öka kontakterna med de berörda nationella och regionala myndigheterna så att de kan sprida budskapet trots att de medel som finns tillgängliga för denna typ av åtgärder är begränsade.

EFFEKTIVARE PROGRAMFÖRVALTNING

Programmets framgångar, de allt fler bidragsansökningarna och de allt fler finansierade projekten kräver ytterligare ansträngningar för att harmonisera de förfaranden som används under projektens löptid.

Ansökningarna har nyligen underlättats tack vare det elektroniska ansökningssystemet Priamos som ger stora möjligheter att förenkla både de sökandes och kommissionens arbete, och har gjort det möjligt att helt och hållet undvika ansökningar på papper. Systemet har många andra fördelar och kommissionen kommer att vidta ytterligare åtgärder för att göra systemet användarvänligt, effektivt och snabbt för att göra det till ett integrerat verktyg som främjar både sökande, mottagare och kommissionen i en effektiv projektförvaltning under hela löptiden.

Andra faktorer som bör tas under övervägande är de systembetingade förseningar som uppstår på grund av kravet på att sammankalla programkommittén efter urvalsomgången. Man bör se över om den mycket begränsade finansiering som beviljas motiverar en sådan administrativ börda.

För att ytterligare effektivisera programmet kommer ansträngningar att göras för att stärka kommissionens kapacitet att stödja och övervaka mottagarna under verksamhetens hela löptid. Detta kommer att bidra till ett bättre genomförande av verksamheten och öka såväl förståelsen som harmoniseringen av politiska prioriteringar och goda metoder.

BÄTTRE SPRIDNING OCH UTNYTTJANDE AV RESULTAT

Utvärderingen visade att projektens produkter och resultat skulle tjäna på en målinriktad spridning och på att användas som underlag för att utveckla politikområdena.

Därför vill kommissionen lägga större vikt vid projektens produkter och resultat såväl under själva urvalsprocessen som i projektförvaltningen. Om även prioriteringarna målinriktas kommer detta att ge en starkare koppling mellan kommissionens egna direkta initiativ och övriga projekt, vilket i sin tur ger grogrund för korsbefruktning mellan programmets båda finansieringsmetoder.

Denna resultatinriktade hållning kan kombineras med andra åtgärder för att sätta ytterligare fokus på programmets resultat genom en mer utvecklad och dynamisk elektronisk resultatspridning och särskilda evenemang för vissa framgångsrika projekt som ytterligare kan framhäva programmets mervärde.

SLUTSATSER

Halvtidsutvärderingen bekräftar att programmet ”Grundläggande rättigheter och medborgarskap” är viktigt för att främja respekten för de grundläggande rättigheterna, skapa dialog samt bekämpa rasism och främlingsfientlighet.

Tydliga tecken på programmets relevans och mervärde är att intresset för finansieringsmöjligheterna ökat, att projekten blivit mer synliga och att många av de nya direkta mottagarna är välkända internationella organisationer med gott anseende. Det finns uppenbara möjligheter att utveckla och utvidga programmet eftersom det vid den senaste ansökningsomgången kom in bidragsansökningar för belopp som var fem gånger större än de tillgängliga medlen.

Utvärderingen uppmärksammade även vissa utmaningar för genomförandet av programmet och tog upp ett antal möjliga förbättringar utan att ifrågasätta programmets inneboende kvalitet, relevans för EU:s aktuella politiska prioriteringar, relevans för målgrupperna och aktörerna eller dess mervärde.

För att ytterligare förbättra programmets verkan kommer kommissionen att målinrikta programmet ytterligare, öka kopplingen mellan resultatdrivna projekt och utvecklingen av ny politik, sprida programmet till de tolv senast ankomna medlemsländerna, rationalisera förvaltningen av programmet samt insistera på ökad spridning av resultaten.